

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 18/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Розвідувальні служби країн світу»

Схвалено на засіданні
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
26 серпня 2024 р., протокол № 7
Завідувач кафедри
 Світлана СВІРКО

Розробник: д. політ. наук, професор, професор кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування Ігор ХРАБАН

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.X- 01-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18/2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Розвідувальні служби країн світу» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 5	Вибіркова	
Модулів – 1		
Змістових модулів – 2		
Загальна кількість годин – 150		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 5,375	Лекції	
	32 год.	6 год.
	Практичні	
	32 год.	6 год.
	Лабораторні	
	– год.	– год.
	Самостійна робота	
	86 год.	138 год.
Вид контролю: залік		

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 42,7 % аудиторних занять, 57,3 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 8% аудиторних занять, 92% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.Х- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання здобувачам ґрунтовних знань про функціонування, організацію та роль розвідувальних служб у різних країнах, а також аналіз їх впливу на національну та міжнародну безпеку.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- розуміння ролі розвідувальних служб у міжнародних відносинах, аналіз ролі розвідки у формуванні зовнішньої політики, безпеки та стратегічних рішень держав.;
- дослідження того, як розвідка розвивалася у відповідь на політичні, військові та технологічні зміни;
- вивчення морально-етичних дилем, з якими стикаються розвідувальні служби, а також правові рамки, які регулюють їх діяльність;
- вивчення моделей організації, внутрішньої ієрархії та основних функцій розвідувальних служб різних країн.

Після закінчення вивчення освітньої компоненти здобувач повинен:

Знати: - основні функції, структуру та організацію розвідувальних служб різних країн світу;

- історію становлення і розвитку розвідувальних органів, їх роль у національній безпеці та міжнародній політиці;

- Взаємодію між розвідувальними службами та державними органами, а також міжнародне співробітництво в цій сфері.

Вміти: - аналізувати структуру і функції розвідувальних служб різних країн для розуміння їхньої ролі у внутрішній та зовнішній політиці;

- критично оцінювати взаємодію розвідувальних служб з іншими державними органами, а також їхні можливості у сфері міжнародного співробітництва;

- аналізувати сучасні виклики та загрози в галузі розвідки, включаючи нові технології, тероризм, кібербезпеку та геополітичні конфлікти.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

– *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести дискусію і відстоювати свою позицію; вміння шукати, аналізувати та використовувати інформацію;

– *уміння виступати привселюдно*: вміння публічно та професійно презентувати результати власних досліджень;

– *гнучкість і адаптивність*: уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, доброзесність, повага до оточуючих;

– *етичне мислення*: здатність оцінювати свої дії та їхні наслідки для суспільства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 18/5

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвідки. Розвідувальні служби країн Заходу

Тема 1. Поняття «розвідка», її види та структура

Визначення поняття "розвідка" як системи збору, аналізу та використання інформації, що має стратегічне або тактичне значення; класифікація основних видів розвідки, таких як військова, економічна, політична, технічна та кіберрозвідка.

Структура розвідувальних служб та їх функціональні особливості, а також методи, що використовуються для отримання розвідувальної інформації. Особлива увага буде приділена ролі розвідки в забезпеченні національної безпеки та захисті державних інтересів.

Тема 2. Еволюція формування сучасних розвідувальних служб

Історія створення перших розвідувальних організацій, їхньої еволюції протягом ХХ століття, зокрема під час світових воєн та холодної війни, розвиток методів збору і аналізу інформації, інтеграція нових технологій, зокрема кіберрозвідки та штучного інтелекту, а також роль розвідувальних служб у забезпеченні національної безпеки та вплив глобалізації на їх діяльність. Особлива увага приділятиметься співпраці між державами та міжнародними організаціями у сфері розвідки.

Тема 3. Особливості функціонування розвідки і таємної дипломатії у період «холодної війни»

Роль розвідувальних служб СРСР та США, механізми таємної дипломатії між блоками, операції зі шпигунства та контршпигунства, значення криптографії та технологій стеження, діяльність агентурних мереж, вплив розвідки на прийняття політичних рішень, а також ключові шпигунські скандали цього періоду

Взаємодія розвідок з офіційними дипломатичними каналами та впливу цих процесів на геополітичну динаміку того часу.

Тема 4. Становлення Розвідувального співтовариства України

Історичні етапи формування національних розвідувальних структур після здобуття незалежності. Інституційний розвитку розвідувальних служб, їхня роль у забезпеченні національної безпеки. Виклики і загрози, з якими стикалася Україна на цьому шляху.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/6

Правові аспекти, співпраці з міжнародними партнерами, а також вплив політичних, економічних і військових факторів на еволюцію розвідки в Україні.

Тема 5. Розвідувальне співтовариство США

Організація та функціонування розвідувальних агентств США, таких як ЦРУ, ФБР, АНБ та інші. Механізми співпраці між різними відомствами, їх ролі у забезпеченні національної безпеки та зовнішньої політики країни.

Правове регулювання діяльності спецслужб, питання етики та дотримання прав людини, а також вплив розвідувального співтовариства на прийняття політичних рішень.

Тема 6. Система розвідувальних служб Великої Британії

Історія створення та еволюція британських спецслужб, структура і функції основних розвідувальних агентств (MI5, MI6, GCHQ), їх роль у забезпеченні національної безпеки та зовнішньої політики Великої Британії.

Механізмам взаємодії між розвідувальними службами, їхнім міжнародним співробітництвом та юридичним регулюванням діяльності. Реформування служб після терористичних загроз і кібербезпеки.

Тема 7. Особливості роботи розвідувальних служб Франції

Структура та функції ключових розвідувальних органів країни, таких як Генеральна дирекція зовнішньої безпеки (DGSE) і Генеральна дирекція внутрішньої безпеки (DGSI).

Правова база та нормативна регуляція діяльності, методи збору та аналізу розвідувальної інформації, роль розвідувальних служб у забезпеченні національної безпеки Франції, їхні міжнародні співпраці та виклики, пов'язані з боротьбою проти тероризму, кібершпигунством та іншими сучасними загрозами.

Тема 8. Розвідувальні служби Німеччини: історія і сучасність

Еволюції та діяльність розвідувальних структур Німеччини з часів їхнього зародження до сьогодення. Роль спецслужб у різні періоди історії країни, включаючи Третій Рейх, розділену Німеччину), а також їхню роботу після об'єднання країни. Сучасна діяльність Федеральної служби розвідки (BND), її завдання, виклики в контексті глобальної безпеки та співпраця з іншими державами.

Змістовий модуль 2. Розвідувальні служби країн Сходу

Тема 9. Специфіка розвідувальної діяльності Північної Кореї

Структура та організація північнокорейських розвідувальних служб, їхні ключові завдання та методи збору інформації. Особливості розвідувальної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/7

діяльності за кордоном, співпраця з іншими державами, використання кібершпигунства та диверсійних операцій. Роль розвідки у внутрішній та зовнішній політиці країни, а також її впливу на стабільність режиму та міжнародну безпеку.

Тема 10. Розвідувальні служби КНР

Основні структури розвідувальних органів Китаю, їхні функції та завдання, а також методи збору інформації. Діяльності Міністерства державної безпеки КНР, військова розвідка, а також їхній впливу на національну та міжнародну безпеку. Кібершпигунство, економічний і політичний збір даних, що використовуються Китаєм. Аналізу взаємодії розвідувальних служб з партійними структурами й органами влади.

Тема 11. Розвідувальні служби рф

Історія створення та розвитку розвідувальних органів росії, їхня структура, основні функції та задачі. Федеральна служба безпеки (ФСБ), Служба зовнішньої розвідки (СЗР). Також будуть розглядатися питання взаємодії цих служб, їхня роль у внутрішній та зовнішній політиці, а також їхні методи роботи, включаючи сучасні інформаційні засоби та кібертехнології.

Тема 12. Особливості роботи розвідувальних служб Ізраїлю

Структура та функціонування ізраїльських спецслужб, зокрема Моссаду, Шабаку (Шин-Бет) і військової розвідки АМАН. Основні методи збору інформації, проведення спеціальних операцій і протидія тероризму. Роль технологій у розвідувальній діяльності, взаємодія з міжнародними партнерами та етичні аспекти роботи цих органів.

Тема 13. Протистояння ізраїльських та іранських спецслужб

Історії конфлікту між Ізраїлем та Іраном, включно з політичними, релігійними та ідеологічними факторами, які впливають на їхні відносини. Методи розвідки та контррозвідки, які використовуються обома сторонами, особливості операцій Mossad та MOIS (іранська спецслужба), їх вплив на регіональну безпеку на Близькому Сході та глобальні геополітичні процеси. Також буде вивчено тактику кібервійн, замахів та саботажу, а також втручання в інші конфлікти в регіоні.

Тема 14. Пакистанська міжвідомча розвідка

Історія створення та структура організації, її роль у забезпеченні національної безпеки Пакистану, співпраця з іншими розвідувальними агентствами світу, особливості її діяльності в контексті регіональних та глобальних конфліктів, зокрема в Афганістані та боротьбі з тероризмом. Вплив

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01-05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.Х-01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/8

розвідки на політичні процеси в Пакистані, зв'язки з військовими та урядовими структурами, а також питання етичності та законності її методів.

Тема 15. Приватні розвідувальні компанії: іноземний досвід залучення приватного сектору до виконання завдань розвідки

Іноземний досвід залучення приватного сектору до виконання завдань розвідки. Роль приватних розвідувальних компаній у сучасних міжнародних відносинах, їх внесок в національну безпеку та оборону різних країн. Аналіз правових аспектів і регулювання діяльності таких компаній, а також механізмів співпраці приватного сектору з державними розвідувальними структурами. Практичний досвід різних країн щодо залучення приватних розвідувальних агентств для виконання критичних розвідувальних завдань.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвідки. Розвідувальні служби країн Заходу								
Тема 1. Поняття «розвідка», її види та структура	10	2	3	5	10	-	-	10
Тема 2. Еволюція формування сучасних розвідувальних служб	11	4	3	4	11	1	-	10
Тема 3. Особливості функціонування розвідки і таємної дипломатії у період «холодної війни»	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 4. Становлення Розвідувального співтовариства України	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 5. Розвідувальне співтовариство США	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 6. Система розвідувальних служб Великої Британії	10	2	2	6	10	1	-	9
Тема 7. Особливості роботи розвідувальних служб Франції	9	2	2	5	9	-	1	8
Тема 8. Розвідувальні служби Німеччини: історія і сучасність	9	2	2	5	9	-	1	8
Разом за змістовий модуль 1	79	18	18	43	79	3	3	73
Змістовий модуль 2. Розвідувальні служби країн Сходу								
Тема 9. Специфіка розвідувальної діяльності Північної Кореї	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 10. Розвідувальні служби КНР	10	2	2	6	10	-	-	10

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01-05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.Х-01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/9

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 11. Розвідувальні служби рф	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 12. Особливості роботи розвідувальних служб Ізраїлю	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 13. Протистояння ізраїльських та іранських спецслужб	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 14. Пакистанська міжвідомча розвідка	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 15. Приватні розвідувальні компанії: іноземний досвід залучення приватного сектору до виконання завдань розвідки	11	2	2	7	11	1	1	9
Разом за змістовий модуль 2	71	14	14	43	71	3	3	65
ВСЬОГО	150	32	32	86	150	6	6	138

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвідки. Розвідувальні служби країн Заходу			
1	Тема 1. Поняття «розвідка», її види та структура	2	-
2	Тема 2. Еволюція формування сучасних розвідувальних служб	3	-
3	Тема 3. Особливості функціонування розвідки і таємної дипломатії у період «холодної війни»	2	-
4	Тема 4. Становлення Розвідувального співтовариства України	2	-
5	Тема 5. Розвідувальне співтовариство США	2	1
7	Тема 6. Система розвідувальних служб Великої Британії	2	-
7	Тема 7. Особливості роботи розвідувальних служб Франції	2	1
8	Тема 8. Розвідувальні служби Німеччини: історія і сучасність	2	1
Змістовий модуль 2. Розвідувальні служби країн Сходу			
9	Тема 9. Специфіка розвідувальної діяльності Північної Кореї	2	-
10	Тема 10. Розвідувальні служби КНР	2	-
11	Тема 11. Розвідувальні служби рф	2	1

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
12	Тема 12. Особливості роботи розвідувальних служб Ізраїлю	2	1
13	Тема 13. Протистояння ізраїльських та іранських спецслужб	2	-
14	Тема 14. Пакистанська міжвідомча розвідка	2	-
15	Тема 15. Приватні розвідувальні компанії: іноземний досвід залучення приватного сектору до виконання завдань розвідки	1	1
РАЗОМ		32	6

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи наукових досліджень у підприємництві			
1	Тема 1. Поняття «розвідка», її види та структура Внутрішня і зовнішня розвідки, їхні основні функції. Механізм здійснення розвідувальної діяльності	5	10
2	Тема 2. Еволюція формування сучасних розвідувальних служб Зародження розвідки. Особливості розвідувальної діяльності Стародавнього Єгипту та Ассирії. Таємні війни римських імператорів та Давньої Греції. Еволюція розвідки в епоху Відродження. Французька розвідка та таємні війни за часів Рішельє та Мазаріні. Особливості роботи німецької розвідки напередодні Першої світової війни. Діяльність розвідувальних служб держав Антанти в умовах назрівання світової кризи	4	10
3	Тема 3. Особливості функціонування розвідки і таємної дипломатії у період «холодної війни» Реорганізація та напрями діяльності спецслужб СРСР в 1945-1991 рр. Організаційна структура та напрями діяльності спецслужб США в роки «Холодної війни». Організація і діяльність британських спецслужб в роки «Холодної війни». Структура й головні операції французьких та західнонімецьких спецслужб в роки «Холодної війни». Таємна дипломатія і розвідка країн соцтабору у 1950-80-х рр. Діяльність маоїстської агентури. Таємні війни в Центрально-Східній Європі та СРСР у 1989-1991 рр.	6	10
4	Тема 4. Становлення Розвідувального співтовариства України Вплив зовнішніх загроз і внутрішніх викликів на ефективність роботи розвідки. Роль розвідувального співтовариства в забезпеченні національної безпеки та стратегічних інтересів України.	6	10
5	Тема 5. Розвідувальне співтовариство США Традиційні і сучасні методи збору інформації (людські джерела,	6	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01-05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.X-01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	сигнальна розвідка, кіберзасоби). Використання новітніх технологій і інструментів для збору і аналізу інформації. Роль розвідувального співтовариства у формуванні і реалізації національної безпекової стратегії США. Вплив розвідувальної діяльності на міжнародні відносини та глобальну безпеку.		
6	Тема 6. Система розвідувальних служб Великої Британії Основні методи розвідки, що використовуються МІ5, МІ6 та GCHQ (збір інформації, контррозвідка, кібервійни). Як розвідувальні служби Великої Британії реагують на кризові ситуації (терористичні атаки, політичні заворушення).	6	9
7	Тема 7. Особливості роботи розвідувальних служб Франції Французька розвідка та таємні війни за часів Рішельє та Мазаріні. Участь Франції в міжнародних розвідувальних і контррозвідувальних операціях. Значущі розвідувальні операції Франції і їх вплив на глобальні події.	5	8
8	Тема 8. Розвідувальні служби Німеччини: історія і сучасність Особливості роботи німецької розвідки напередодні Першої світової війни. Участь німецьких спецслужб у завоюванні Польщі. Створення РСХА.	5	8
Змістовий модуль 2. Основи інтелектуальної власності			
9	Тема 9. Специфіка розвідувальної діяльності Північної Кореї Дипломатія і зовнішня політика КНДР. Питання наявності ядерної зброї у КНДР. Міжкорейське загострення відносин.	6	10
10	Тема 10. Розвідувальні служби КНР Виклики зростаючому Китаю. Позиція КНР щодо конфліктів в АТР (територіальні суперечки, проблеми внутрішньої безпеки: СУАР, Тибет, Тайвань, Гонконг). Трансформація і модифікація китайської моделі зовнішньополітичних відносин.	6	10
11	Тема 11. Розвідувальні служби рф Зміна іміджу КДБ під час політики “перебудови” Михайла Горбачова. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. та її невдача. Світова реакція на події в СРСР. Роль КДБ у політичному розвитку росії після розпаду СРСР. Становлення російських служб безпеки. Китайсько-російське співробітництво і китайсько-американські відносини.	6	8
12	Тема 12. Особливості роботи розвідувальних служб Ізраїлю «Стратегія ХХІ» «ЦАХАЛ, Армія оборони Ізраїлю. Євреї, які народилися за межами російської імперії та колишнього СРСР – на службі радянської розвідки	6	8
13	Тема 13. Протистояння ізраїльських та іранських спецслужб Ідеологія та основні інструменти ведення інформаційної війни між Ізраїлем і Палестиною. Глобальні та регіональні ЗМІ в інформаційному протистоянні ізраїльськопалестинського конфлікту. Соціальні мережі як інструмент миротворчої діяльності.	6	10

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
14	Тема 14. Пакистанська міжвідомча розвідка ISI і Аль-Каїда. Напади на журналістів. Третя індо-пакистанська війна. Індوپакистанські воєнно-політичні відносини.	6	10
15	Тема 15. Приватні розвідувальні компанії: іноземний досвід залучення приватного сектору до виконання завдань розвідки Psy-Group, Групи компаній «Zamel», до складу якої входять ПРК Wikistrat, White Knight Group (спеціалізація: кампанії у соціальних мережах, акції впливу, управління виборчими кампаніями). Archimedes Group та Black Cube	7	9
РАЗОМ		86	138

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальне самостійне завдання з дисципліни "Розвідувальні служби країн світу" полягає в проведенні аналізу розвідувальної діяльності обраної країни. Здобувачам пропонується вибрати одну з країн (наприклад, США, Китай, Ізраїль, Франція, Велика Британія або іншу за погодженням з викладачем) та провести поглиблене дослідження щодо структури, методів та ролі її розвідувальних служб. Метою є ознайомлення з тим, як розвідувальні агентства функціонують, які методи вони використовують для збору інформації та яку роль відіграють у національній та міжнародній безпеці.

Завдання передбачає аналіз структури розвідувальних органів країни, їх функціональних обов'язків і організаційної взаємодії. Особливу увагу слід звернути на методи збору розвідувальної інформації, включаючи використання людських ресурсів, технічних засобів і сучасних технологій, таких як кіберрозвідка. Крім того, необхідно розглянути, як розвідувальні служби впливають на національну безпеку країни і її зовнішню політику, а також їхню роль у міжнародній взаємодії.

У роботі здобувач має описати також ключові операції розвідувальних служб обраної країни, які мали значний вплив на міжнародну ситуацію або дипломатичні відносини. Завдання повинно бути оформлене у вигляді письмової роботи обсягом 10-15 сторінок, з чіткою структурою, що включає вступ, основну частину, висновки та список використаних джерел.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

–Вербальні методи (лекція, пояснення)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/13

- Наочні методи (презентація)
- Практичні методи (вирішення кейсів)
- Дискусійний метод
- Дослідницький метод
- Метод активного навчання (проведення ділових ігор)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів:

- Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання
- Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів
- Поточне тестування
- Перевірка виконання індивідуальних завдань
- Самооцінювання та взаємооцінювання
- Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять. Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/Б/ВКХ.Х- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 14

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	80
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей 3. Підготовка тез доповідей наукових конференцій	до 20	до 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	20
Участь у дискусії	10	10
Виконання поточних тестових завдань	30	30
Виконання та захист завдань, кейсів	20	20
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	80

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ} + P_{ЗК100} \times ВК_{ЗК}) \times K_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{ТЗ100}$, $P_{ЗК100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.Х- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 15

виконання та захист завдань, кейсів.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 16

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Агент	Agent
2.	Безпека інформації	Information security
3.	Вербування агентів	Recruitment of agents
4.	Військова розвідка	Military intelligence
5.	Глобальні розвідувальні мережі	Global intelligence networks
6.	Дезінформація	Misinformation
7.	Економічна розвідка	Economic intelligence
8.	Зовнішня розвідка	External intelligence
9.	Інформаційна гігієна	Information hygiene
10.	Кіберрозвідка	Cyber intelligence
11.	Контррозвідка	Counterintelligence
12.	Маскування	Disguise
13.	Оперативна діяльність	Operational activity
14.	Приватні розвідувальні компанії	Private intelligence companies
15.	Пропаганда	Propaganda
16.	Психологічні операції	Psychological operations
17.	Радіоелектронна розвідка	Radioelectronic intelligence
18.	Розвідка	Intelligence
19.	Розвідник	Scout
20.	Розвідувальна операція	Intelligence operation
21.	Розвідувальна служба	Intelligence service
22.	Розвідувальний альянс	Intelligence Alliance
23.	Технічна розвідка	Technical intelligence
24.	Шпигунство	Espionage
25.	Шпигунське обладнання	Spy equipment

12. Рекомендована література

Основна література

1. Мельник С.І. Правові засади організації та функціонування розвідки: деякі напрями вдосконалення. Підприємництво, господарство і право. 2021. №2. С. 110. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.2.20>
2. Сервецький І. Розвідувальні органи: їх роль і місце у забезпеченні національної безпеки України. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки*. 2022. Т. 59, № 1. С. 25–31. URL: <https://doi.org/10.32689/2522-4603.2020.1.4>
3. Андросович Л.Г. І розвідувальна діяльність як засіб забезпечення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.Х- 01-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/17

національної безпеки України. *Scientific journal of public and private law*. 2024. No. 1. P. 97–101. URL: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.1.16>

4. Денищук Д. Є. Види державної таємниці: сучасний стан. Шлях успіху і перспективи розвитку. Харків, 2020. 240 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11625>

5. Шуляк А., Єлова Т. Стратегічні комунікації спецслужб як вектор протидії деструктивним впливам. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 3 (17). С. 203–215. URL: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-203-215>

6. Війна Судного дня – 2»: чотири уроки Ізраїлю – Україні та світу. 10.10.2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3772265-vijna-sudnogo-dna-2-cotiri-uroki-izrailu-ukraini-ta-svitu.html>

7. Глобальні тренди міжнародних відносин: монографія. Київ: Вадекс, 2020, 524с., ISBN 978-966-9725-65-3. URL: https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-03/Global_Trends_content_2020.pdf

Допоміжна література

1. Албул С.В. Організаційно-правові засади функціонування розвідки в Україні: теоретичні аспекти. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 5–9. URL: <https://doi.org/10.32850/sulj.2022.1-2.1>

2. Бар-Зохар М., Мішаль Н. Моссад. Найвидатніші операції ізраїльської розвідки / пер. з англ. 3-тє вид. К.: Наш формат, 2023.

3. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. І. В. Алексеєнко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/7032>

4. Микитчук Н.М., Країни Центральної Азії: участь в міжнародних організаціях, проблеми систем колективної безпеки та регіональної інтеграції, URL: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.19>

5. Подставной, Д. (2023). Найбільший провал Моссада за півстоліття: як ізраїльська розвідка прогавила удар Хамас, 08.10.2023. URL: <https://telegraf.com.ua/ukr/mir/2023-10-08/5812060-samyu-bolshoy-proval-mossada-za-polveka-kak-izrailskaya-razvedka-provoronila-udar-khamas>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1992. No 22. Ст. 303.

2. Про Службу зовнішньої розвідки України : Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2006. No 8. Ст. 94.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.01- 05.01/XXX.XX.X/ВКХ.X- 01-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18/18</i>

3. Історія розвідувального органу з 1991 року. Служба зовнішньої розвідки України. URL: <https://szru.gov.ua/history-of-creation>

4. Офіційний сайт Моссад. URL: <https://www.mossad.gov.il/Eng/AboutUs.asp>

5. Der BND. BND. URL: https://www.bnd.bund.de/DE/Der_BND/derbnd_node.html